

REFERATI IZ ČASOPISA

SPECIJALIZIRANI TRETMAN SPINALNIH OZLJEDA

Udruženje za spinalne ozljede objavljuje protokol kojim predlaže da se svi bolesnici s ozljedom kralježnične moždine tretiraju u zasebnim spinalnim jedinicama. Vjeruje se da će takav protokol pomoći u kontinuiranosti skrbi za bolesnike sa spinalnim ozljedama, te time smanjiti mogućnost dugoročnih komplikacija poput dekubitusa, a bolesnicima pružiti svojevrsnu podršku u skupini. Protokol daje preporuke o akutnoj skrbi, njezi i rehabilitaciji, te reintegraciji bolesnika u zajednicu.

To uključuje, a što je najviše naglašeno, potrebu za provođenjem rehabilitacije pod vodstvom profesionalaca specijaliziranih za ozljede kralježnične moždine, kako bi bolesnici dobili najbolji trening i usvojili sve vještine, koje dopušta razina ozljede, u provođenju aktivnosti svakodnevnog života. Nadalje, preporuča se stalno praćenje i preventivne mjere, te rano prepoznavanje medicinskih komplikacija tijekom života u zajednici. Smatra se da tretman takvih komplikacija treba omogućiti u spinalnim centrima na način da im se bolesnici mogu obratiti izravno, bez upućivanja od primarnog liječnika. U obrazloženju se navodi da su bolesnici sa spinalnim ozljedama zaprimljeni u odjele općih bolnica, često pod skrbi osoblja koje nema iskustva s tom vrstom ozljede i svim njezinim posljedicama. Također, opće bolnice često su svojim arhitektonskim rješenjima neprikladne za kretanje osoba u kolicima, te im time sputavaju neovisnost. Pružanje specijalizirane njege i ekonomski je isplativo jer su u takvim ustanovama rjeđe komplikacije koje zahtijevaju daljnje liječenje.

Protokol je dio napora u osnivanju nacionalne mreže spinalnih centara (Specialist care for spinal injuries. Physiotherapy Frontline 1998; Volumen 4 (1): 11).

Dr. Aleksandra Moslavac

PARKINSONOVA BOLEST: FREEZING-FENOMEN I FIZIOTERAPIJSKI POSTUPAK

Izenada nastale blokade pokreta koje parkinsoničaru stvaraju osjećaj zamrznutosti, označavaju se kao freezing-fenomen. Te blokade slične napadaju nastupaju na početku ciljano usmjerene kretanje, osobito na početku hoda, pri promjeni pravca, kod tobožnjih tjesnaca, optičkih zapreka, opterećujućih situacija i stresa. Iako se freezing-fenomen najviše očituje na donjim ekstremitetima, on se opaža i kod finih motoričkih radnja, pri govoru i aktivnostima ruku. Prvenstveni cilj fizioterapijskog postupka je prekinuti blokadu, uvježbati željenu